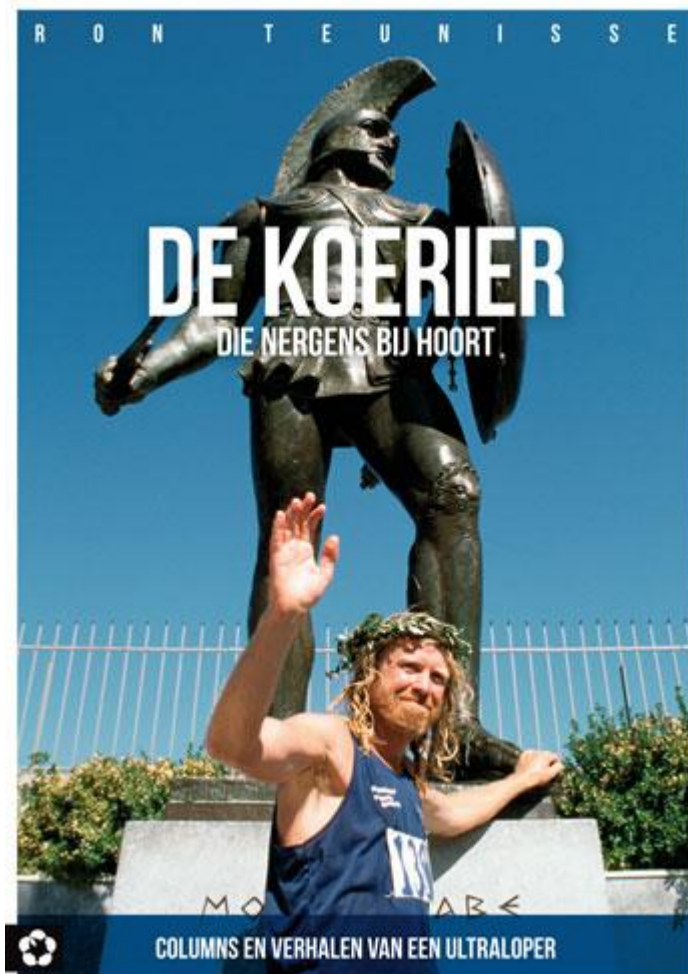

De koerier waarvan velen vinden dat hij bij hen hoort

Aanstaande vrijdag wordt in Winschoten de bundel met columns en verhalen van Ron Teunisse gepresenteerd. In de loopwereld hebben velen naar dat moment uitgezien. Onze ultramedewerker Dik Jagersma is één van hen. Hij bekeek alvast de drukproeven van "De koerier die nergens bij hoort". Het is een prachtig boekje geworden, met een fraaie vormgeving en 25 zeer bijzondere foto's. De prijs van € 14,50 kun je gerust een koopje noemen.

Pionier met Knippenberg

Toen hij achttien was zag Ron Teunisse op de televisie een Finse atleet moeiteloos door uitgestrekte bossen lopen. Dat beeld greep hem geweldig aan, en hij besepte ineens dat hij dat ook wilde. De dag erop is hij voor het eerst de deur uitgegaan om te lopen, en dat lopen zou in zijn leven een steeds grotere rol gaan spelen. Het was een drang, een drift die hij niet kon weerstaan. Het gaf hem vrijheid, maar het werd ook dwang. Een vorm van woon-werkverkeer en een verslaving. Soms vroeg hij zich af of het wel normaal was om zo bezig te zijn met lopen. In de duinen van Castricum kwam hij Jan Knippenberg tegen. Beiden herkenden in elkaar iets van het oerlopen dat henzelf ook in de greep hield. Ze zouden echte vrienden worden, die elkaar graag mochten en geweldig respecteerden, ondanks de soms grote verschillen. Samen legden ze duizenden kilometers af, kletsend en ouwehoerend over van alles en nog wat. Maar het kwam ook voor dat ze hele stukken op honderd meter van elkaar liepen, want ze konden beiden ook behoorlijk koppig en eigenzinnig zijn.

Knippenberg en Teunisse werden in ons land de pioniers die het ultralopen op de kaart hebben gezet. Het lopersvolk zag dit duo als een inspirerend voorbeeld, net als Ard en Kees dat bij het schaatsen waren geweest. Historicus Knippenberg was degene die de meeste zendingsdrang vertoonde. Als medewerker bij het blad Runners schreef hij columns en artikelen, en zijn boek "De mens als duurloper" kreeg zelfs een cultstatus. Onlangs schreef Ron Teunisse nog iets over die drang van Knip om te getuigen. Toen ze in 1989 onderweg waren van Den Helder naar Hoek van Holland, maakte een mannetje op de fiets bij Scheveningen de opmerking dat het niet zo gemakkelijk meer ging. "Ik dacht: doe het niet Jan, ga het in godsnaam niet zeggen. En ja hoor, hij ging het uitleggen. Weet je wel waar wij vandaan komen? Van Den Helder, en we lopen naar Hoek van Holland. Vanmorgen om vier uur vertrokken, dat noemen ze ultralopen..."

Naast de hoofdprijs

Ron Teunisse kreeg in het standaardwerk van Knippenberg een eigen hoofdstuk: "De laatste Mohikaan", en zou vooral grote faam krijgen door geweldige prestaties bij de weinige ultrawedstrijden waar hij aan mee deed. Zijn Nederlands record op de 24 uur (261.475 km, Apeldoorn 1990) staat nog steeds, en nog altijd moppert Ron dat de tellers hem toen een ronde te weinig hebben gerekend. De meeste indruk maakte hij echter door zijn optredens in de Spartathlon, de reconstructie van de door Herodotus beschreven tocht van boodschapper Pheidippides van Athene naar Sparta. Dertig jaar geleden dacht men nog dat zoiets de menselijke mogelijkheden te boven ging, maar nadat drie Engelse officieren hadden aangetoond dat het kon, werd het een jaarlijks evenement dat uitgroeide tot de meest prestigieuze ultraloop ter wereld. Toen Teunisse in 1987 debuteerde in de vijfde editie, werd hij meteen al vierde, terwijl slechts 16 van de 69 gestarte lopers de finish haalden. Het jaar erop had hij zelfs moeten winnen, maar door het ontbreken van een pijl liep hij verkeerd. Toen hij eindelijk weer op de juiste route zat, werd hij tot zijn ongenoegen door de organisatie teruggebracht naar de plek waar de pijl had moeten staan. Hoewel hij de laatste 75 km het snelst van alle deelnemers aflegde, bleef hij door het tijdverlies van vijf kwartier op de tweede plaats steken. In 1994 werd hij nogmaals tweede, maar hij kwam nooit meer zo dicht bij de overwinning als in 1988.

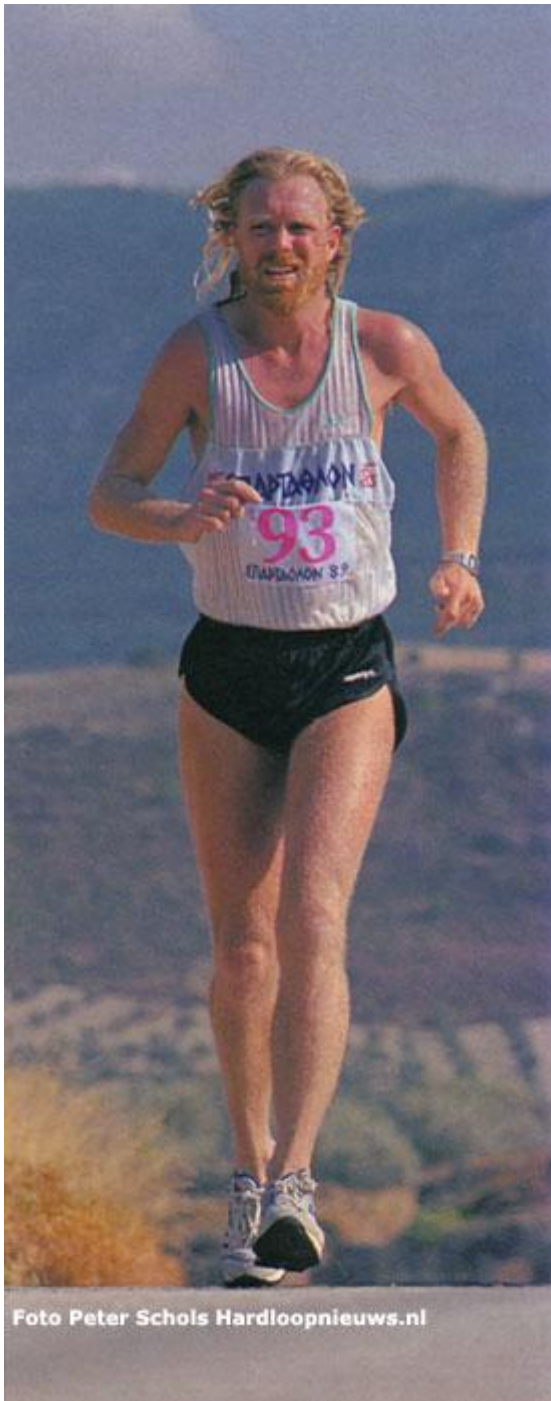
Het boegbeeld krijgt een column

Na het overlijden van Jan Knippenberg (1995) wordt Ron Teunisse helemaal het boegbeeld van het Nederlandse ultralopen. Later krijgt hij enige jaren een tweemaandelijks column in Runners World. Al snel blijkt hij over een eigen bondige stijl te beschikken, onverbloemd, liever recht voor de zwaai dan wollig, en niet bang om over gevoelige onderwerpen een duidelijke mening te verkondigen. Ron is een melancholicus, die kritisch naar de wereld om zich heen kijkt, en daarbij vooral veel narijheid, onrecht, domheid en ijdelheid ziet. Aanleiding genoeg om regelmatig te mopperen op ontwikkelingen in sport en maatschappij, en op zichzelf. Sommige lezers vonden zijn stukjes nogal negatief en provocerend, anderen genoten juist van zijn eigenzinnige opvattingen, die een welkome afwisseling vormden in de groeiende stroom van feel-good verhaaltjes over lopen. Ik reken mezelf tot die laatste categorie. In de kast met jaargangen van Runners World liggen de nummers met Ron nog altijd op een apart stapeltje.

Spartathlon als metafoor van het leven

In diverse columns klinkt door dat de Spartathlon voor Ron een metafoor van het leven geworden is: een uitdaging waar hij eigenlijk voor terug schrikt, maar die hij ook niet kan weerstaan. "Het is meer overleven dan lopen, je vervloekt het, maar je vindt het ook vreselijk als je er niet heen kunt". De dramatische tweede plek van 1988 blijkt evenzeer illustratief voor hem te zijn. Als hij niet zo'n diepgeworteld gebrek aan zelfvertrouwen had gehad, was hij gewoon naast koploper Rune Larsson gaan lopen en zou hij niet verdoemd zijn. Wel de sterkste zijn en toch niet winnen. Twee weken later overkwam het hem weer. Op Sardinië werd hij tweede door bedrog van de officiële winnaar. Zulke ervaringen bevestigen hem in zijn gebrekkig zelfvertrouwen. "In het gevecht tegen verlies en gemis heb ik levenslang". Zou zijn leven anders gelopen zijn als hij wel gewonnen had? Ron heeft moed, cynisme en relativering nodig om het leven aan te kunnen, en beschikt over een ruime dosis van die eigenschappen. Daarom verschijnt hij toch weer aan de start van de zwaarste uitdagingen, en schrijft hij in klare taal wat hij vindt, al kan hij zich niet voorstellen dat er mensen zijn die dat willen lezen, zoals hij ook niet kan geloven dat er

überhaupt belangstelling voor dit boekje is. Zijn laatste column in Runners World ("Sneeuw", februari 2003) eindigde abrupt met twee regels die in het boekje zijn weggelaten: "Zo, dit was mijn laatste verhaaltje over de oerbeweging. Ik hoop dat sommigen het wat vonden".

Nietzsche als inspiratie

Bepaalde thema's komen met enige regelmaat voorbij: de dood, ijdelheid, arrogantie, fatsoen, Spartathlon, vriendschap. In de column "Moeilijkheden" vertelt Ron dat hij het boek "De troost van de filosofie" (van Alain de Botton) heeft gekregen, waarin ideeën van grote filosofen toepasbaar worden gemaakt voor hedendaagse problemen. Ron is meteen begonnen bij het hoofdstuk over Nietzsche, dat aangeraden wordt bij moeilijkheden. Nietzsche bestrijdt de gedachte dat elke voldoening in principe moeiteloos bereikt moet worden. Pijn en moeite moeten niet gemeden worden, het zijn juist noodzakelijke stappen om iets goeds te bereiken. Het mooiste uitzicht heb je boven op een berg, maar daarvoor moet je wel eerst naar boven klimmen. Volleybalinternational Kay van Dijk verwoordde de filosofie van Nietzsche deze week ook: "Wat je niet dood maakt, maakt je sterker". Teunisse voelt zich thuis bij de benadering van Nietzsche, die ook kan verduidelijken waar de drang tot ultralopen vandaan komt. "Hoe gaan we met de pijn om? Gaan we erdoorheen of lopen we weg, en hoeveel kunnen we verdragen? Het regent buiten, het waait stevig. Zal ik gaan of niet? Ik ga!". Lopen is voor Ron de "symbolische uitdrukking van de strijd die het leven eigenlijk is". Dat verklaart ook waarom zijn stukjes een heel andere geest ademen dan het vele dat tegenwoordig over ultralopen wordt geschreven. Daarin moet lopen vooral leuk en gezellig zijn, een groepsgebeuren met veel over en weer uitgedeelde schouderklopjes. Voor Ron is lopen geen lolletje, het is zijn noodlot. Hij heeft zo zijn eigen definitie van runningtherapie: "Als ik loop voel ik me beroerd, maar als ik niet loop nog beroerder". Hij loopt ook het liefst alleen, hooguit

met een hele goede vriend als Knippenberg.

Vriendschap

Ron maakt nergens duidelijk dat hij in het boek van De Botton ook het deel over Montaigne gelezen heeft. Dat zou hem wel moeten aanspreken, want Montaigne heeft aangrijpend over vriendschap geschreven. Hij was ernstig teleurgesteld in de mensen om hem heen, maar vond in La Boétie een echte vriend, "iemand die de persoon begrijpt die wij denken te zijn". Vier jaar na hun eerste ontmoeting overleed La Boétie, en bijna twintig jaar later kon Montaigne daardoor nog overmand worden door verdriet. De parallellen met de vriendschap tussen Teunisse en Knippenberg zijn opvallend. Ron heeft vele malen geprobeerd onder woorden te brengen wat die vriendschap met Knippenberg voor hem betekend heeft. "Vriendschap is iets zeldzaams. Het is onbaatzuchtig, zonder voorwaarden. Je wordt geaccepteerd zoals je bent. Je kunt jezelf zijn. Jan was zo. Eindelijk iemand die je begrijpt in deze onbegrepen wereld". Jaren na de dood van Knip voelt Ron het gemis nog altijd. Hij heeft een paar van zijn schoenen op diens graf gezet. Het verlangen naar vriendschap klinkt door in diverse stukjes. Als hij schrijft dat iemand een vriend is, dan betekent dat ook wat voor hem. En als vriendschap verwatert blijft dat nog lang knagen: "Die vrienden werden na verloop van tijd kennissen en bleken uiteindelijk vluchtige herinneringen met een nare bijmaak. De tijd vreet alle illusies op".

Relativering

Teunisse heeft het vermogen om ingewikkeld lijkende zaken kort en helder te beschrijven. Hij doet daar heel bescheiden over: "Ik heb maar een beperkte woordenschat, dus kan ik ook geen moeilijke woorden gebruiken". In zijn column "Principes" snijdt hij een dilemma aan (principes versus vriendschap) op een manier waar veel ethici nog een voorbeeld aan kunnen nemen. Je voelt aan waar de voorkeur van Ron het meest naar uitgaat, maar hij schetst vooral de twijfel die hem bezig houdt, en richt zich direct tot de lezer. "Wat vindt u?" Tja, en dan blijf je toch nog een tijdje langer over zo'n stukje nadenken. Misschien richt Ron zich daarom wel vaker rechtstreeks tot ons als lezer. "De doodsangst zit in iedereen. Ja, ook in u, al ontkent u het". Soms heeft het ook te maken met zelfspot: "Ik haat kerst! O, u had al een vermoeden". Als hij tot een duidelijke stellingname komt, volgt daarop regelmatig weer een relativerende opmerking, want hij wil wel laten zien dat alles twee kanten heeft. "Verstop je minderwaardigheidsgevoel niet in het tegenovergestelde. Wees vriendelijk, bescheiden, mopper zo nu en dan, ach, doe maar wat". Met lede ogen ziet hij aan hoe de moderne mens status wil verwerven door bezit, terwijl de natuurmens status verwerfde door persoonlijkheid. En hoe meer men bezit, hoe ontevredener en hebzuchtiger men lijkt te worden. "Of zie ik dat niet goed? U zegt het maar. Ik ben altijd bereid mijn mening te herzien, hoewel ik natuurlijk wel gelijk heb. Ik vind dat de moderne welvaartsmens over het algemeen een treurig verhaaltje vertelt. Ik word er zozegd niet echt vrolijk van, en dat word ik toch al niet gauw".

Ook anderen aan het woord

De bundel bevat ook een aantal nieuwe stukken van Ron, o.a. over training en schema's, over zijn onthutsende ervaringen als verpleger in de psychiatrie, en over 24-uurs races. Bovendien geeft hij zijn kijk op de eerste aflevering van de Jan Knippenberg Memorial, waardoor bekende feiten toch wel in een wat ander licht komen te staan. Het prachtige verslag dat Rolf Bos daarover in de Volkskrant schreef staat trouwens ook in het boekje, want Ron maakt graag ruimte voor anderen als die iets weten te verwoorden van wat hem bezielt. Daarom kom je ook enkele gedichten tegen, van Yiannis Kouros tot Toon Hermans, en wordt je ineens geraakt door een ontroerende email die de vorig jaar overleden André van de Vliert aan Ron stuurde. Mikel

Knippenberg, zoon van Jan, schreef een toepasselijke inleiding, en het laatste woord is aan Kees Kooman, voormalig hoofdredacteur van Runners World, en schrijver van boeiende biografieën over Fanny Blankers-Koen en Anton Geesink (zie www.keeskooman.nl). Met een verwijzing naar de titel van het boek noemt hij Teunisse een boodschapper die zijn lezers de waarheid durft te vertellen. In een gesprek zou Ron hem waarschijnlijk aangevuld hebben met: "mijn waarheid Kees".

Presentatie en gegevens

De presentatie van het boek vindt plaats aan de vooravond van de RUN van Winschoten. Vrijdagavond 10 september om 20 uur in de sporthal aan de Mr. D.U. Stikkerlaan 6.

Het eerste exemplaar zal worden uitgereikt aan Mikel Knippenberg. Daaraan voorafgaand zal een korte documentaire worden vertoond, met veel uniek filmmateriaal van Ron Teunisse.

Op de dag van de RUN is het boek ook verkrijgbaar.

Vanaf 13 september is het te koop in de boekhandel.

Boekgegevens:

168 pagina's

Formaat A5

Verkoopprijs € 14,50

ISBN-nummer: 9789081575010

Uitgeverij Parnassia, Santpoort

Info: cschrama@quicknet.nl

© hardlooptnieuws.nl

» Reactie van Jan-Albert Lantink (2010-09-08 18:04:15)

Jammer genoeg kan ik niet aanwezig zijn op 10 september. Ron Teunisse is voor mij de reden geweest deze sport op te pakken. Hij geldt voor mij als groot voorbeeld van waarlijk doorzettingsvermogen en zijn verhalen over zijn deelnames aan de Spartathlon inspireren, ondanks dat hij er niets van kan begrijpen, velen.